

Voorbehoud: deze bijdrage is gebaseerd op de beperkte publieke informatie over de Solvinity zaak.

Nationale digitale identiteit (hier, DigID) is dé digitale bouwsteen van de relatie tussen overheid en burger. Zolang deze digitale relatie door staat en de burger wederzijds en democratisch als legitiem wordt erkend is ze ook een bouwsteen van soevereiniteit in het digitale tijdperk.

Door experts is al veel bezwaar ingebracht tegen de (beoogde) overname van Solvinity vanwege zorgen over ongewenste en oncontroleerbare toegang tot DigID data door de VS. Ik onderschrijf deze argumenten, die nog meer aan sterkte winnen onder toenemende geopolitieke druk en onzekerheid.

Daarnaast wil ik drie verdere risico's noemen als redenen om de beoogde overname af te wijzen:

- 1) Democratisch risico: erosie van legitimiteit van de staat.
- 2) Economisch risico: verzwakking van kritische kennis en capaciteit in Nederland.
- 3) Legitimiteitsrisico: Nederland als een minder betrouwbare partner in de EU.

1) Democratie

Als DigID in handen komt van een Amerikaans bedrijf dat door de administratie van President Trump onder druk gezet kan worden zonder ultieme mogelijkheid tot verweer geeft dat het signaal dat de digitale relatie tussen overheid en burger niet gegarandeerd kan worden. Een derde partij, *ultiem* niet onder onze democratische controle, is de 'man in the middle'. Dit ondermijnt de democratische legitimiteit van de relatie burger-overheid en erodeert bij gevolg nationale soevereiniteit.

2) Economie

Europa en niet de VS heeft de 'world class' kennis, ervaring en economische capaciteit in digitale identiteit. Denk aan de opbouw en gebruik sinds vele jaren van uitermate nuttige nationale eIDs in Estland en België (bijv. overheids-ID met vele toepassingen middels ITSME in België). Denk aan het EU-wijde wettelijke kader (eIDAS). Denk aan succesvolle samenwerking van publieke sector met Europese commerciële partijen zoals financiële instellingen. We hebben een waardevol en kritisch soeverein goed opgebouwd dat aan ons allen toebehoort: nationale digitale identiteiten met EU-wijde wederzijdse wettelijke erkenning en technische interoperabiliteit. Het is onduidelijk wat we dan economisch bij de beoogde overname zouden winnen. Sterker, het verkopen van onze kennis en capaciteit in digitale identiteit aan een buitenlandse (niet-EU) partij moet naar mijn inzicht ook afgewezen worden vanwege – zoals de VIFO wet zegt - 'het behoud van de integriteit en exclusiviteit van kennis en informatie met kritieke of strategische betekenis voor Nederland'.

3) Nederland in de EU

Digitale identiteit in de EU-landen is een succes dankzij twee decennia van opbouwen van vertrouwen, tussen beleidsmakers, tussen publieke en private sector, tussen burger en overheid. Vertrouwen was de basis om nationale eIDs wederzijds te accepteren, met toepassingen in de EU interne markt zoals elektronisch factureren en document-certificatie. Dit vertrouwen en de gezamenlijke kennis in digitale identiteit technologie zijn essentieel om de komende Europese digitale portemonnee ('wallet') te realiseren met naadloze diensten over heel Europa, van inschrijven voor studie in een ander land tot deelnemen aan publieke aanbestedingen. Met als wettelijke basis eIDAS2, is het nu zaak om Europese wallet technologie te bouwen en uit te rollen. Dit vereist samenwerking van partners die elkaar vertrouwen, zo leert het verleden. Met de beoogde Amerikaanse overname zal Nederland zeer waarschijnlijk als een minder betrouwbare partner gezien gaan worden voor samenwerking in Europa.

*Prof Dr Paul Timmers, onderzoeker geopolitiek en technologie, KU Leuven, WeltWert®, voormalig
Directeur Europese Commissie.*

19 januari 2026